

Izazovi i uspjesi udruge CroMSIC u sferi volontiranja, projekata i razmjena

Challenges and Successes of the CroMSIC Association in Volunteering, Projects and Exchanges

Mia Radošević^{1*}, Laura Radoš¹, Aurora Vareško², Lea Paradinović³, Mia Kovačević Žižić⁴, Adriana Ban¹, Lea Klepač², Elena Cahun², Klara Miljanić², Tiyya Selimović¹, Dino Žujić², Petra Galić³, Ivan Smojver², Mia Suknović³, Matij Pervan⁴, Vladimir Ercegović⁴, Sandro Kukić², Kana Halić Kordić², Laura Rudelj², Angelina Krmpotić¹

Sažetak. Međunarodna udruga studenata medicine Hrvatska – CroMSIC jest udruga studenata medicine posvećena poboljšanju obrazovanja i suradnje diljem Republike Hrvatske. Djelovanje udruge ostvaruje se kroz volontiranje studenata. Udruga provodi niz projekata usmjerenih na prevenciju i edukaciju, uključujući akcije s tematikom iz područja javnog zdravstva, ljudskih prava, spolnog i reproduktivnog zdravlja te medicinske edukacije. Također, provodi program studentskih razmjena kojim omogućavamo studentima putovanja te profesionalne i znanstvene razmjene diljem svijeta, što pridonosi prepoznavanju Republike Hrvatske, kao i hrvatskih sveučilišta na svjetskoj razini. CroMSIC pruža jedinstveno međunarodno iskustvo i priliku za osobni i profesionalni razvoj. Također kroz razne projekte i akcije, iskazujemo svoju humanitarnu stranu pomažući djeci i obiteljima u potrebi, dok naši projekti omogućavaju zdravstvenu skrb u ruralnim područjima koja su često zapostavljena. Naši predani dužnosnici bave se različitim aspektima zdravstva, uključujući specifične teme poput prevencije raka i genetike u suradnji s lokalnim zajednicama i stručnjacima. CroMSIC pokreće pozitivne promjene kroz suradnju sa školama, domovima za djecu i lokalnim zajednicama. Naši dosadašnji uspjesi uključuju obrazovanje tisuća učenika i sudjelovanje na stotine studenata volontera u projektima. Cilj je ovog članka prikazati udrugu CroMSIC i njezine ciljeve – pridonijeti boljem zdravlju i obrazovanju u Republici Hrvatskoj te oblikovati buduće generacije medicinskih stručnjaka koji će donositi pozitivne promjene u društvu.

Ključne riječi: edukacija; javno zdravstvo; prevencija; razmjene; volontiranje

Abstract. The Croatian Medical Students' International Committee (CroMSIC) is an association dedicated to improving education and collaboration across the Republic of Croatia. The organization's activities are carried out through student volunteering. It implements a range of projects focused on prevention and education, including initiatives in public health, human rights, sexual and reproductive health, as well as medical education. Additionally, we conduct student exchange programs that enable students to travel and participate in professional and scientific exchanges worldwide, contributing to the recognition of Croatia and its university on a global scale. CroMSIC, as an association, provides a unique international experience and an opportunity for personal and professional development. Through various projects and initiatives, CroMSIC demonstrates its humanitarian side by assisting children and families in need, while some projects facilitate healthcare in often neglected rural areas. Their dedicated officials also work to raise awareness about various healthcare aspects, including specific topics like cancer prevention and genetics, in collaboration with local communities and experts. CroMSIC drives positive change through cooperation with schools, children's homes, and local communities. Through its projects, the association aims to enhance the quality of medical education and raise awareness about key public health issues. Our past successes include educating thousands of students and engaging hundreds of student volunteers in projects.

¹ Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet, Rijeka, Hrvatska

² Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Zagreb, Hrvatska

³ Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek, Medicinski fakultet u Osijeku, Osijek, Hrvatska

⁴ Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet, Split, Hrvatska

***Dopisni autor:**

Mia Radošević
Predsjednica CroMSIC Rijeka
Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet
Braće Branchetta 20, 51000 Rijeka, Hrvatska
e-mail: mradosovic@uniri.hr

<http://hrcak.srce.hr/medicina>

The aim of this article is to present the association CroMSIC as well as its goals – to contribute to better health and education in the Republic of Croatia, and to shape future generations of medical experts who will bring positive changes in society.

Keywords: education; exchanges; prevention; public health; volunteering

UVOD

Međunarodna udruga studenata medicine Hrvatska (CroMSIC) nevladina je i neprofitna udruga studenata medicine u Republici Hrvatskoj. Kao

Međunarodna udruga studenata medicine Hrvatska (CroMSIC) nevladina je i neprofitna udruga studenata medicine u Republici Hrvatskoj. Kao punopravni član Međunarodne federacije udruga studenata medicine koja okuplja preko milijun članova diljem svijeta, CroMSIC se ističe svojom predanošću medicinskoj zajednici. Udruga aktivno djeluje na svim četirima medicinskim fakultetima u Hrvatskoj. Svaki grad ima svoju podružnicu, okupljajući tako više od 90 studenata medicine koji aktivno sudjeluju u organizaciji projekata u ulogama nacionalnih i lokalnih dužnosnika te asistenata.

punopravni član Međunarodne federacije udruga studenata medicine (IFMSA) koja okuplja preko milijun članova diljem svijeta, CroMSIC se ističe svojom predanošću medicinskoj zajednici. Udruga aktivno djeluje na svim četirima medicinskim fakultetima u Hrvatskoj (Osijek, Rijeka, Split i Zagreb)^{1,2}. Svaki grad ima svoju podružnicu, okupljajući tako više od 90 studenata medicine koji aktivno sudjeluju u organizaciji projekata u ulogama nacionalnih i lokalnih dužnosnika te asistenata (Slika 1). S ponosom možemo istaknuti da je u CroMSIC aplikaciji, koju su studenti sami osmislili i pokrenuli, službeno registrirano više od tisuću angažiranih studenata medicine koji sudjeluju u našim aktivnostima kao predani volonteri ili suradnici u organizaciji raznovrsnih događanja i projekata. Ova široka mreža studenata svakodnevno pridonosi misiji unaprjeđenja medicinske edukacije i promicanju volonterskog rada u medicinskoj zajednici, ali i izvan nje. Mnoge edukacije i projekti usmjereni su široj javnosti, a posebno se zalaže za *peer-to-peer* edukaciju te surađuje s brojnim srednjim školama diljem zemlje. Djelovanje CroMSIC-a proteže se od područja medicinske edukacije preko javnog zdravstva i seksualnog zdravlja do borbe za ljudska prava, a uz sve to or-



Slika 1. Članovi udruge na Nacionalnoj skupštini, akademska godina 2022./2023.

ganiziraju se i međunarodne razmjene studenata medicine. Projekt studentske razmjene omogućuje hrvatskim studentima jednomjesečno putovanje diljem svijeta kako bi proširili svoje znanje te stekli neprocjenjivo iskustvo dok upoznaju zdravstvene sustave drugih zemalja.

POVIJEST

U vrijeme Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije postojalo je 14 medicinskih fakulteta koji su sačinjavali nacionalnu studentsku udruhu za međunarodnu aktivnost i razmjenu studenata medicine pod nazivom (YuMSEIC). Godine 1991. medicinski fakulteti iz Slovenije i Hrvatske istupaju iz članstva te organizacije. Početak je to povijesti međunarodne udruge hrvatskih studenata medicine koja će u godinama koje slijede postati poznata kao CroMSIC¹. Udruga na području Republike Hrvatske djeluje već više od 30 godina. U početku, djeluje na samo dvama medicinskim fakultetima, u Rijeci i u Zagrebu jer su u to vrijeme Split i Osijek još uvijek bili područni studiji zagrebačke medicine koji su se tek kasnije izdvojili u samostalne medicinske fakultete¹. Za prvog predsjednika udruge izabran je Marin Paić, koji je do tada bio predstavnik riječkog medicinskog fakul-

teta u YuMSEIC-u. Jedna od najznačajnijih aktivnosti koje se navode u tom vremenu je suradnja s UNHCR-om (*United Nations High Commissioner for Refugees*³), kao i sa stranim studentima na akcijama cijepljenja izbjeglica i vojnika s prvih crta bojišnice¹. U to vrijeme se u Rijeci pokreće prvi veliki samostalni projekt pod nazivom Ljetna škola ratne medicine¹. Godine 1992. delegacija pod vodstvom Duške Dragun (CroMSIC Zagreb) po prvi put od izlaska hrvatskih medicinskih fakulteta iz sastava YuMSEIC-a prisustvuje općoj skupštini IFMSA-a u Brazilu, gdje predstavljaju CroMSIC i ugovaraju razmjene, u to vrijeme osnovnu djelatnost udruge^{1,2}. Nedugo nakon međunarodnog priznanja Hrvatske uslijedilo je i punopravno članstvo CroMSIC-a u Međunarodnoj udruzi studenata medicine, IFMSA². 1994. godine pod vodstvom Igora Barkovića, CroMSIC se okreće od ratnih tematika te se prvi put održava ljetna škola medicine ronjenja. Ta se ljetna škola u kontinuitetu nastavila organizirati sve do 1997. godine, a ponovno se aktivno provodi u gradu Rijeci od 2018. godine, čime se CroMSIC izuzetno promovirao na međunarodnoj razini, a atraktivnost Hrvatske kao destinacije za studentske razmjene uvelike je porasla¹. U ovom razdoblju Povjeren-



Slika 2. Članovi udruge na Nacionalnoj skupštini, akademska godina 1994./1995.

stvo za razmjene (danas Odbor za profesionalne razmjene) vodi Goran Hauser, koji ujedno obnaša i dužnost predsjednika riječkog FOSS-a, dok Povjerenstvo za elektivne razmjene (danas Odbor za znanstvene razmjene) vodi Marko Zelić¹ (Slika 2). U ožujku 1995. godine u Aleksandriji CroMSIC-u je povjerena organizacija sastanka dužnosnika za razmjene, EOM, jednog od dvaju važnih godišnjih događaja na razini IFMSA^{1,2}. Predsjedavanje CroMSIC-om preuzima Juraj Arbanas, a u ožujku se u Opatiji održava EOM kao prvi značajniji međunarodni skup kojem su prisustvovali brojni predstavnici zemalja iz Europe i svijeta¹. U lipnju 1996. godine na području Zagreba i Rijeke organizira se *Refugees Project Summer School*. Te se godine CroMSIC prvi put formalno dijeli na podružnicu Zagreb i podružnicu Rijeka, kojima će se 1997. godine pridružiti i osječki studenti medicine okupljeni u podružnicu Osijek¹. Ovih godina sa studenata medicine CroMSIC svoj fokus aktivnosti širi i na opću populaciju te započinje provoditi razne projekte zdravstveno-edukacijskog karaktera¹. 1996. Selena Šainović i Anja Čulev počinju provoditi projekt prevencije HIV/AIDS-a te ga prezentiraju na Općoj skupštini IFMSA-a u Egiptu. Uskoro se u CroMSIC-u formira poseban odbor koji djeluje pod nazivom Povjerenstvo za AIDS i spolno prenosive bolesti (danas Odbor za reproduktivno zdravlje i AIDS)^{1,2}. Tih se godina pokreće i Povjerenstvo za područje izbjeglica (kasnije Odbor za izbjeglice i mir, a danas Odbor za ljudska prava i mir)¹.

MISIJA I CILJEVI

CroMSIC se ističe svojim svestranim angažmanom u brojnim relevantnim područjima. Ciljevi i misije jasno odražavaju posvećenost javnom zdravlju, spolnom i reproduktivnom zdravlju, ljudskim pravima te medicinskoj edukaciji. Posebno smo ponosni na činjenicu da udruga pruža studentima mogućnost sudjelovanja u međunarodnim razmjenama. Osim toga, projekti su usmjereni na edukaciju kolega studenata, ali i srednjoškolaca kroz *peer-to-peer* metode koje su se pokazale iznimno učinkovitima. Cilj je ne samo proširiti znanje unutar medicinske zajednice već i osvijestiti opću populaciju o važnim zdravstvenim temama. CroMSIC aktivnosti pružaju i prostor za druženje i međusobno povezivanje kolega studenata, kroz putovanja i sudjelovanja u projektima imamo priliku upoznati različite zdravstvene sustave diljem svijeta. Također, svjesni važnosti opuštanja i druženja u stresnom razdoblju medicinskog obrazovanja, udruga pruža studentima brojne aktivnosti koje im daju priliku za opuštanje i druženje s kolegama.

VOLONTERSKE INICIJATIVE I PROJEKTI

Ljetna škola medicine ronjenja (DMSS)

Projekt *Diving Medicine Summer School*, tj. Ljetna škola medicine ronjenja održava se već šest godina zaredom, a duga tradicija projekta potječe još iz 1993. godine. Iako nije održan u kontinuitetu, projekt je ponovno oživljen 2018. godine, ovoga puta organizacija projekta bila je na višoj razini. Zahvalni smo na suradnji s KBC-om Rijeka i Zavodom za podvodnu i hiperbaričnu medicinu s potporom Jadran – galenskog laboratorija (JGL) te na suradnji s doc. dr. sc. Igorom Barkovićem, stručnim voditeljem projekta. Projekt je osmišljen u obliku tečaja ronjenja od pet zarana, nakon čega studenti budu nagrađeni certifikatom *Open Water Diver* kojim im je omogućeno ronjenje do 18 metara dubine (Slika 3). Osim praktičnog dijela, razvijen je i teorijski dio projekta u vidu predavanja s temama medicine ronjenja. Predavanja organizira Centar za istraživanje i edukaciju u podmorskoj, hiperbaričnoj i podvodnoj medicini. Tijekom godina uvedene su i nove aktivnosti, poput tečaja spašavanja ronilaca te na-



Slika 3. Zaron studenata

prednog tečaja ronjenja za one studente koji već imaju certifikat *Open Water Diver*. Uz znanje, sudionicima Ljetne škole medicine ronjenja prenosimo i djelić naše kulture kroz druženja i izlete. Projektne aktivnosti uključuju zaron na otoku Krku, jednostnevni izlet u Istru te razgled gradova Rijeke i Opatije. U posljednjih šest godina provođenja projekta Ljetnu školu medicine ronjenja pohađalo je i uspješno položilo 75 stranih studenata medicine iz više od 30 zemalja, a ove godine prvi put provedena Ljetna škola medicine ronjenja i za studente Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

KosaRi

KosaRi je projekt koji se provodi od proljeća 2018. godine u sklopu Medicinskog fakulteta u Rijeci. Prve dvije godine proveden je pod okriljem Fakultetskog odbora svih studenata medicine (FOSS), a od 2020. godine provodi se pod udrugom CroMSIC. U okviru projekta KosaRi organizirana je humanitarna akcija darivanja kose nazvana *Dare to share* kojom se prikuplja kosa za izradu vlasulja djeci oboljeloj od malignih i autoimunih bolesti (Slika 4). Prilikom suočavanja s bolesti, većina ne pridaje velik značaj gubitku kose, iako je to oboljelima, posebice djeci, velik gubitak i u njihovim očima to ne predstavlja samo estetski problem. Projekt, osim izrade vlasulja, obuhvaća različite formate te volonteri imaju priliku sudjelovati u ovom projektu kroz radionice, predavanja, humanitarna događanja, pub kvizove i filmske večeri (Slika 5). Važan segment ovog projekta su i edukativne radionice koje se provode u osnovnim školama. Kroz tri različita segmenta provodi se destigmatizacija te djeca imaju priliku razumjeti jednakost i prava svih ljudi u zajednici, kao i razvijati pozitivne stavove o osobnim i tuđim pravima i dužnostima. Kroz igru i zabavne zadatke, među učenicima se promovira tolerancija i empatija. Cilj je radionica pružiti djeci priliku da analiziraju svoje osjećaje i razmišljanja te da lakše prihvate razlike u društvu, kao i educirati ih o adekvatnim obrascima ponašanja.



Slika 4. Donacije kose za izradu vlasulja, projekt KosaRi



Slika 5. Interaktivne radionice, projekt KosaRi



Slika 6. Vježbe praktičnih vještina, projekt Natjecanje u kliničkim vještinama

Natjecanje u kliničkim vještinama

Natjecanje u kliničkim vještinama projekt je namijenjen edukaciji studenata kliničkih godina studija medicine. Studenti četvrte, pete i šeste godine imaju priliku uvježbati praktične vještine i steći nova znanja koja su korisna budućim mladim liječnicima te tako olakšati proces prijelaza studenata u liječnike. Na natjecanju studenti su podijeljeni u timove, u svakom timu nalazi se po jedan student četvrte, pete i šeste godine, dok četvrti član može biti student bilo koje kliničke godine studija. Natjecanje se odvija tri dana i može se podijeliti u tri različita ciklusa. Studenti ponajprije imaju mogućnost poslušati predavanja – ovisno o tematici projekta predavanja se dogovaraju svake godine iznova. Sljedeći ciklus čine radionice na kojima studenti imaju mogućnost naučiti ili dodatno usavršiti praktične vještine, poput kirurškog šivanja ili Seldingerove tehnike (Slika 6). Posljednji ciklus obuhvaća najuzbudljiviji, natjecateljski dio. Studenti u ovom dijelu imaju priliku pokazati stečeno znanje kroz pisane ispite, prikaze slučajeva i test praktičnih vještina. Glavni je cilj projekta edukacija studenata u različitim medicinskim poljima poput interne medicine, hitne medicine, kirurgije, ane-

steziologije, pedijatrije i radiologije. Ostali ciljevi obuhvaćaju razvijanje sposobnosti rada u timu, kao i unaprjeđenje primjene praktičnog znanja i vještina.

My BrEaSt Friend

My BrEaSt Friend, interaktivni panel, već četiri godine zaredom organizira se u okviru obilježavanja Mjeseca borbe protiv karcinoma dojke (Slika 7). Inicijativa proizlazi iz Odbora za javno zdravstvo u suradnji s Odborom za ljudska prava i mir na Medicinskom fakultetu u Osijeku. Svake se godine tema panela mijenja kako bi obuhvatila ključne aspekte prevencije, rane dijagnostike, liječenja te kvalitete života nakon preoboljenja raka dojke. Ovaj je projekt privukao značajnu medijsku pažnju, s podrškom renomiranih izvora kao što su Hrvatska radiotelevizija i Glas Slavonije. Najveću zahvalu dugujemo predavačima, stručnjacima i članicama kluba *Mammae*. Osim promocije zdravlja, ovaj projekt ima za cilj educirati opću populaciju svih dobnih skupina o važnosti primarne prevencije raka dojke. Također, važno je skrenuti pozornost na rastuću epidemiju malignih bolesti u našoj državi i pružiti relevantne i pouzdane informacije široj populaciji,



Slika 7. Interaktivni panel, projekt My BrEaSt Friend

uključujući i studentice. Cilj je svakom oboljelom pojedincu i njegovoj obitelji pružiti podršku, savjete i informacije o tome kako se suočiti s procesom liječenja te pozitivno utjecati na suočavanje s bolešću.

Ruralno zdravlje

Inicijativa Ruralno zdravlje kontinuirano se provodi dugo godina u manje naseljenim područjima Osječko-baranjske županije. Glavna je svrha ove akcije unaprjeđenje kvalitete života ruralnog sta-



Slika 8. Volonter i dužnosnici u provođenju akcije, projekt Ruralno zdravlje

novništva u Slavoniji, Baranji i Srijemu putem mjerenja razine glukoze u krvi, kao i arterijskog tlaka (Slika 8). Vrlo nam je važno i pružanje relevantnih zdravstvenih savjeta za stanovništvo kojem ponekad nije lako posjetiti liječnika. Lokacije koje su do sada obuhvaćene uključuju Đakovo, Bilje, Lovas i Beli Manastir. Nastojimo održavati ovu hvalevrijednu akciju nekoliko puta godišnje jer je postala neizostavan dio aktivnosti Odbora za javno zdravstvo Osijek. Na taj način kontinuirano pridonosimo unaprjeđenju zdravstvene skrbi i kvalitete života u ruralnim područjima Osječko-baranjske županije.

Otok zdravlja

Međunarodna udruga studenata medicine CroMSIC u našim gradovima godišnje provodi velik broj akcija mjerenja tlaka i šećera u krvi, no manje općine i ruralna mjesta nerijetko budu zastavljena. Stoga su naši volonteri započeli ovu vrijednu inicijativu i na otoku Krku s ciljem da on postane Otok zdravlja. Cilj projekta je rano otkrivanje povišenog krvnog tlaka i povišene razine glukoze u krvi kod stanovnika ruralnih područja otoka Krka (Slika 9). Rano otkrivanje ovih zdravstvenih problema uvelike pridonosi kontroliranju i samim time sprječavanju razvoja komorbiditeta.

Ovim zdravstvenim preventivnim projektom ranog prepoznavanja bolesti studenti volonteri su nakon izmjerene povišene razine parametara u krvi informirali stanovnike na važnost ovog problema i preporučili posjet liječniku obiteljske medicine kako bi se učinila daljnja obrada i započelo pravovremeno liječenje. Tijekom četiri tjedna u mjesecima svibnju i lipnju održane su akcije mjerenja tlaka i šećera na pet lokacija: Omišalj, Malinska, Krk, Punat i Baška. Na svakoj od akcija okupilo se oko 200 korisnika te se na taj način pomoglo više od 1000 stanovnika otoka Krka u ranom otkrivanju bolesti i potaklo ih na zdraviji način života.

mRAK

Jedan od ključnih javnozdravstvenih projekata CroMSIC-a je projekt mRAK koji se bavi tematicom prevencije najčešćih zloćudnih tumora. Ovaj dugoročni projekt započeo je u akademskoj godini 2018./2019., s naglaskom na prevenciju neoplazmi induciranih humanim papilomavirusom. Od 2019. godine projekt se provodi uz potporu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Gradskog ureda za zdravstvo Grada Zagreba, uz suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja. Inicijativa se realizira kroz interaktivne radionice za srednjoškolce kojima se pruža edukacija o utjecaju HPV-a na spolno i reproduktivno zdravlje, načinima prijenosa i načinima zaštite od infekcije. Do sada je više od 340 studenata educiralo više od 7500 učenika osnovnih i srednjih škola diljem Republike Hrvatske. Trenutni je cilj uključiti što veći broj učenika osmih razreda osnovnih škola, kao i učenike svih razreda srednjih škola kako bi im se pružile vjerodostojne i relevantne informacije o HPV-u i načinima prevencije infekcije. Osim interaktivnih radionica, tema se nastoji približiti mladima kampanjom Budi mRAK na digitalnim platformama i društvenim mrežama, posebice na Instagramu i Facebooku. Važno je istaknuti suradnju s Gradom Zagrebom u travnju 2022. koja je rezultirala otvaranjem Centra za cijepljenje protiv HPV-a pri Centru za zdravlje mladih Zagreb. Do sada je primijenjeno oko 500 doza cjepiva protiv HPV-a, a organizirani su i Dani cijepljenja u Osijeku gdje je utrošeno 250 doza cjepiva. U Osijeku je pokrenut i punkt za cijepljenje (Slika 10). Studenti



Slika 9. Provođenje mjerenja, projekt Otok zdravlja

su u mogućnosti putem aplikacije Terminko rezervirati termin i bez preporuke realizirati cijepljenje u terminu kada im to odgovara. Također, važno je istaknuti da je cjepivo potpuno besplatno za sve građane mlađe od 25 godina, obavlja se u tri doze, a o uspješnosti ove inicijative govori i činjenica da je do kraja akademske godine 300 studenata Sveučilišta u Osijeku primilo sve tri doze cjepiva.

Be Someones Santa

Inicijativa *Be Someone's Santa* predstavlja humanitarnu akciju koja se održava svake godine u predblagdanskome razdoblju. Ovaj projekt čine svi studenti volonteri koji su spremni od svog skromnog studentskog budžeta odvojiti ponešto za kupnju božićnih darova za siročad i djecu koja dolaze iz obitelji nižeg socioekonomskog statusa. U suradnji s Dječjim domom Ivana Brlić-Mažuranić sastavljamo popise želja djece, čije stavke studenti podijeljeni u timove kupuju. Svaki tim sastavlja i pismo s ciljem uljepšavanja blagdana mališanima (Slika 11). Ovakve su humanitarne akcije od neizmjerne važnosti, posebice za studente medicine čija je profesija neraskidivo povezana sa suosjećanjem i pružanjem pomoći drugima.



Slika 10. Cijepni punkt, projekt Mrak



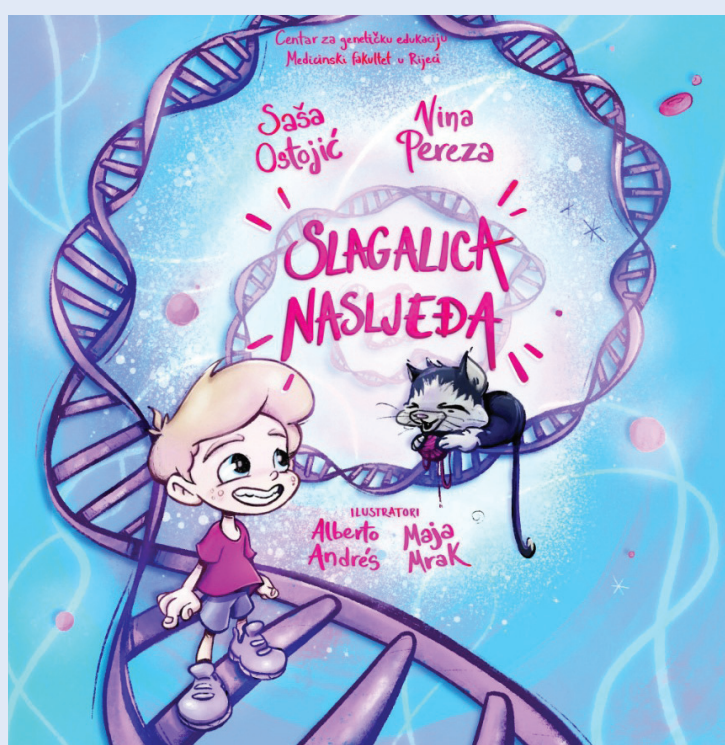
Slika 11. Darivanje djece, projekt *Be Someones Santa*

Slagalica nasljeđa

Projekt Slagalica nasljeđa inovativna je inicijativa koju je pokrenuo CroMSIC u suradnji s Centrom za genetičku edukaciju (GenRi) na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Glavni cilj ovog projekta jest



Slika 12. Edukacija djece, projekt Slagalica nasljeđa



Slika 13. Slikovnica, Slagalica nasljeđa

educirati djecu rane školske i predškolske dobi o vlastitom tijelu, konceptu genetike nasljeđivanja te važnosti prihvaćanja vlastite jedinstvenosti kroz specijalno osmišljene i izrađene edukativne igre (Slika 12). Studenti genetički edukatori, nakon uspješno završenog tečaja u organizaciji GenRi-ja, kompetentni su za vođenje radionica. Također, organiziramo edukativna predavanja o genetici za roditelje. U pilot-godini usmjerili smo se na djecu predškolske dobi i studente medicinskog fakulteta koji su nakon završenog tečaja za genetičkog edukatora, proveli 45-minutne radionice upoznajući djecu s anatomijom vlastitog tijela, osnovama genetike te važnosti prihvaćanja i poštovanja individualnosti. Osim obrazovnih aktivnosti, studenti, edukatori provode radionice u vrtićima. Putem brošura i predavanja educiramo roditelje i odgajatelje o genetici, a putem medija želimo proširiti znanje o važnosti genetike među širom javnosti. Također, u svrhu edukacije osmišljena je i posebna slikovnica (Slika 13). Cilj je učiniti genetičko obrazovanje dijelom opće kulture, počevši od najmlađih, kako bi se podigla svijest o važnosti genetike u medicini i liječenju pacijenata.

Ormar ljubavi

Projekt Ormar ljubavi provodi se u obliku buvljaka, organiziran je s ciljem prikupljanja odjeće, obuće i dodataka koji se doniraju u zamjenu za prikladne donacije (Slike 14 i 15). Tijekom prikupljanja odjeća koja nije prikladna za prodaju, odmah se odvaja za recikliranje. Nakon akcije, preostali dio odjeće donira se kući utočišta za beskućnike *Depaul*, dok se ostatni dio odnosi na recikliranje. Glavni cilj ove akcije jest educirati opću populaciju o održivosti na inovativan način. Temeljni pokretač buvljaka je ljubav – ljubav prema odjeći i ljubav prema drugima. Akcija se održala dvije godine za redom (2022. i 2023.) u Rijeci. Prošle su godine prikupljene donacije omogućile kupovinu projektora i platna za Odjel dječje onkologije. Projekt je prepoznat i od Primorsko-goranske županije. Ove su godine prikupljena sredstva donirana korisnicima Područnog centra za odgoj i obrazovanje u Rijeci, posebice za djecu s teškoćama u kretanju. Akcija je prepoznata i od dr. sc. Dragana Primoraca čija je donacija pridodana prikupljenom iznosu.



Slika 14. Buvljak, projekt Ormar ljubavi 2022. godina

Pogled u Sebe

Projekt Pogled u Sebe predstavlja javnozdravstveno-edukativni program s ciljem podizanja svijesti o važnosti mentalnog zdravlja među mladima. Projektni je fokus na destigmatizaciji i poticanju brige za vlastito mentalno zdravlje. Ovaj se projekt provodi u suradnji s educiranim studentima volonterima koji provode osam tematski povezanih radionica u trećim razredima srednjih škola. Kroz ove radionice učenici stječu važne vještine za jačanje vlastitog mentalnog zdravlja te razvijaju pozitivnu sliku o sebi. Svjesni smo izazova s kojima se mladi suočavaju tijekom adolescencije i svakodnevnog života. Stoga, smatramo da je od iznimne važnosti osnažiti srednjoškolce i naučiti ih kako učinkovito upravljati svakodnevnim izazovima. Prošle godine radionice su provedene u svim četirima podružnicama te su dosegnule u više od 140 škola. Ove je godine projekt Pogled u Sebe educirao više od 250 novih edukatora u svim četirima podružnicama. Imajući na umu da je multidisciplinarni pristup ključan za brigu o mentalnom zdravlju, proširili smo projekt i na studente drugih struka koji također mogu postati edukatori i provoditi cikluse radionica. Do kraja školske godine, edukatori u svim gradovima zajedno su održali 873 radionice, kori-



Slika 15. Buvljak, projekt Ormar ljubavi 2023. godina

steći ih kao platformu za educiranje 2743 učenika. Osim osnovne strukture projekta, koja uključuje ciklus od osam radionica, tijekom godine smo na lokalnim razinama provodili razne druge aktivnosti. To uključuje održavanje edukativnih seminara o prevenciji i važnosti mentalne higijene, obilježavanje Tjedna prevencije suicida i druge inicijative usmjerene kako prema učenicima tako i prema studentima, koji su također ključna ciljna skupina ovog projekta.

Movember

Projekt *Movember* predstavlja dugogodišnju inicijativu koja se svake godine u studenom provodi u svim četirima podružnicama CroMSIC-a. Glavna svrha projekta jest podići svijest i pružiti edukaciju studentima hrvatskih sveučilišta te općoj populaciji o zdravstvenim izazovima s kojima se muškarci suočavaju, a o kojima često nisu voljni otvoreno razgovarati. Kroz javne akcije, predavanja i kvizove obrađuju se ključne teme poput raka prostate te utjecaja ove bolesti na mentalno zdravlje. Ovaj projekt ima za cilj pridonijeti boljem razumijevanju i prevenciji važnih zdravstvenih pitanja među muškom populacijom.

CroMSIC se ističe svojim svestranim angažmanom u brojnim relevantnim područjima. Ciljevi i misije jasno odražavaju posvećenost javnom zdravstvu, spolnom i reproduktivnom zdravlju, ljudskim pravima te medicinskoj edukaciji. Posebno smo ponosni na činjenicu da udruga pruža studentima mogućnost sudjelovanja u međunarodnim razmjenama. Osim toga, projekti su usmjereni na edukaciju kolega studenata, ali i srednjoškolaca kroz *peer-to-peer* metode koje su se pokazale iznimno učinkovitima. Cilj je ne samo proširiti znanje unutar medicinske zajednice već i osvijestiti opću populaciju o važnim zdravstvenim temama.



Slika 16. Dan žena

World AIDS day

Obilježavanje Svjetskog dana borbe protiv AIDS-a predstavlja najstariji projekt Odbora za spolno i reproduktivno zdravlje, uključujući HIV i AIDS, koji ove godine obilježava svoj 25. rođendan. Temeljni cilj ovog projekta jest podići razumijevanje i educirati opću populaciju o stvarnostima života s AIDS-om. Tijekom proteklih 25 godina ovaj projekt svjedočio je značajnom napretku u načinu na koji društvo percipira osobe koje žive s HIV-om. Ipak, nastavljamo se boriti protiv preostale diskriminacije i stigme koja ih okružuje.

Dan žena

Obilježavanje Dana žena predstavlja još jedan dugogodišnji nacionalni projekt u okviru djelatnosti Odbora za spolno i reproduktivno zdravlje. Cilj ovog projekta jest osvijestiti studente hrvatskih sveučilišta i opću populaciju o važnosti borbe za ravnopravnost spolova (Slika 16). Brojnim javnozdravstvenim akcijama, predavanjima, igrama i kvizovima nastojimo približiti sudionicima specifične probleme s kojima se suočava ženska populacija te ih educirati o načinima kako se aktivno uključiti u borbu za ravnopravnost.

IDAHOT

Najnoviji nacionalni projekt u okviru inicijative SCORA posvećen je obilježavanju Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije. Ovaj projekt ima za cilj približiti općoj populaciji pitanja i izazove s kojima se suočava zajednica LGBTQIA+ te promicati razumijevanje i suosjećanje prema ovoj zajednici, s konačnim ciljem smanjenja društvene diskriminacije LGBTQIA+ osoba.

The Talk

The Talk je dugogodišnji projekt CroMSIC-a koji se posvećuje edukaciji mladih o spolnom i reproduktivnom zdravlju. Projekt je pokrenut 2018. godine s namjerom da vršnjačkom edukacijom približi adolescentima važne razgovore koji se najčešće vode s roditeljima i nastavnicima u okviru zdravstvenog odgoja. Više od 200 studenata edukatora provodi višegodišnju praksu održavanja radionica za učenike srednjih škola diljem Republike Hrvatske. Ponosni smo što možemo reći da smo prešli brojku od 1300 radionica, obuhva-

tivši gotovo 30 000 mladih u Republici Hrvatskoj. Danas se projekt provodi u svim četirima područnicama CroMSIC-a i gotovo svim hrvatskim županijama pomoću edukacija uživo ili virtualnim putem. Jedna od ključnih vrijednosti projekta *The Talk* jest vršnjački pristup koji nam omogućuje prijateljski odnos s učenicima, što rezultira kvalitetnijom edukacijom. Kvalitetu samih edukacija kontinuirano ocjenjujemo putem anketa. Ponosni smo na podatak da se nakon odslušane radionice 69,6 % sudionika ankete izrazilo kako je radionica utjecala na njihove buduće stavove i ponašanje. Uz to, posvećujemo se kontinuiranoj edukaciji i obnovi znanja naših studenata edukatora. Smatramo da samo kvalitetno educirani edukatori mogu uspješno prenositi znanje i vještine o zaštiti zdravlja učenicima i mladima.

Pričajmo o cijepljenju

Projekt Pričajmo o cijepljenju predstavlja edukativnu inicijativu s fokusom na promicanju svijesti o važnosti cijepljenja, demistifikaciji mitova vezanih uz cjepiva te podizanju razine razumijevanja o važnosti cijepljenja za širu zajednicu. Projekt je nastao u suradnji s liječnicom školske medicine Natašom Dragaš Zubalj i profesorom Tomislavom Rukavinom s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Tijekom provedbe projekta organizirana je edukacija studenata, obuhvativši ukupno pedeset sudionika. Radionice su implementirane u pet srednjih škola, gdje je educirano 357 učenika. Kontinuirano se vrši nadzor kvalitete provedbe projekta putem relevantnih anketa te se znanje i napredak srednjoškolaca potvrđuje putem kratkog kviza na početku te potom i na završetku radionice. Želja nam je proširiti djelovanje projekta kako bismo još većem broju mladih omogućili pristup nužnim informacijama o cijepljenju i time pridonijeli jačanju zdravstvene pismenosti u našoj zajednici.

Ciklus hitnih stanja u medicini

Projekt pod nazivom Ciklus hitnih stanja u medicini pokrenut je s ciljem produblivanja znanja studenata medicine u okviru Odbora za medicinsku edukaciju. Projekt se provodi već pune dvije godine. Studenti medicine i svi zainteresirani imali su se prilike upoznati s hitnim stanjima iz različitih područja medicine te time prikupiti informacije

koje će im biti od koristi u daljnjem kliničkom radu i profesionalnom razvoju. Program projekta do sada je održan u formatu od 12 panela na kojima su sudjelovali studenti od prve do šeste godine studija medicine s medicinskih fakulteta diljem Republike Hrvatske. Paneli su osmišljeni poput predavanja i seminara – liječnici predavači održe predavanje na zadanu temu, prikazuju kliničke slučajeve te diskutiraju međusobno i uživo sa studentima panelistima. Nakon završetka panela sudionici svoje znanje utvrđuju rješavanjem kviza *Kahoot* pripremljenog od predavača. Paneli su do sada uključivali teme poput akutnog koronarnog sindroma, plućne embolije, pneumonije COVID-19 i drugih. Podršku i doprinos ovoj studentskoj inicijativi pružilo je 35 liječnika specijalista koji su putem *online* panela i prikaza kliničkih slučajeva sa sudionicima dijelili svoje znanje i bogato kliničko iskustvo. Ciklus hitnih stanja u medicini izazvao je velik interes studenata i medicinskih stručnjaka, a kvalitetu sadržaja prepoznala je i Hrvatska liječnička komora uvrstivši ga u program trajne medicinske izobrazbe. Ciklus hitnih stanja u medicini u travnju 2022. godine predstavljen je na Sajmu aktivnosti (*Activities Fair*) u okviru Europskog regionalnog sastanka studenata medicine u Portugalu gdje je prema glasovima stručnog žirija i publike nagrađen 1. mjestom. Iste je godine na Sajmu aktivnosti nacionalne skupštine studenata medicine u Turskoj osvojio 1. mjesto u kategoriji projekata koji unaprjeđuju medicinsku edukaciju. Paneli Ciklusa prenošeni su uživo i postavljeni na platformi YouTube gdje broje preko 30 000 pregleda⁴.

Projekt upisa u registar dobrovoljnih darivatelja koštane srži

Naša inicijativa održana je u suradnji sa Zakladom Ana Rukavina te Odjelom hematologije KBC-a Split. Ovom prilikom Medicinski fakultet u Splitu omogućio je prostor za provođenje projekta. Naš glavni cilj bio je izrazito važan – povećati broj registriranih dobrovoljnih darivatelja koštane srži. S ponosom možemo istaknuti da se odazvalo čak 116 sudionika koji su pristupili procesu dobrovoljnog darivanja krvi. Nakon prikupljanja uzorka krvi je potrebno pravilno upisati u registar te se u tom procesu bilježe HLA antigeni koji će se koristiti u

budućnosti kao ključan faktor za pronalaženje podudarnog donora. Inicijativom smo kolegama studentima pružili dodatnu edukaciju te im omogućili da još jednom pokažu koliko je medicina humano zanimanje. Uz ovu hvalevrijednu inicijativu, nekoliko puta godišnje održavamo akciju doniranja krvi u suradnji s Hrvatskim crvenim križem na Medicinskom fakultetu u Splitu.

Humanitarni koncert studenata medicine

Humanitarni koncert studenata medicine već se 12. godinu za redom održava u gradu Osijeku. Cilj ovoga događanja jest prikupiti donacije koje potom uručimo odabranoj udruzi, obitelji ili zajednici kojoj je to najpotrebnije. Izvođače čine studenti Medicinskog fakulteta u Osijeku te studenti drugih fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Program koncerta je raznolik, od solističkih pjevačkih izvedbi do tamburaškog sastava i zbora te plesnih skupina (Slika 17). Velik odaziv profesora, studenata medicine, kao i studenata ostalih fakulteta te građana potvrda je važnosti ovakvog događanja. Osim humanitarnog karaktera, projekt ima za cilj i međusobno povezivanje studenata koji se svake godine iznova odazovu u velikom broju.

Medvjedići hrabra srca

Projekt je omogućio širenje spektra našeg djelovanja i na najmlađe članove stanovništva grada Osijeka – vrtičku i osnovnoškolsku djecu. Cilj bolnice za medvjediće – Medvjedići hrabra srca, jest smanjiti strah od posjeta liječniku te kroz igru naučiti osnove anatomije i topografije organa. Također, djeca su uključena u cijeli proces zbrinjavanja medvjedića koji predstavljaju pacijente (Slika 18). Projekt se provodi u tri vrtića te smo odnedavno započeli suradnju s Hrvatskim crvenim križem u Našicama. Ovim projektom pružamo iskustvo budućim liječnicima i učimo ih kako pristupiti najmlađim članovima društva. Istovremeno, educiramo naše najmlađe da posjet liječniku ne mora biti neugodno iskustvo.

Adria Train

Adria Train je službeni međunarodni susret IFM-SA koji okuplja studente iz regije i šire, pružajući im mogućnost sudjelovanja u treninzima, radionicama i manjim radnim grupama². Projekt predstavlja temelj za jačanje kapaciteta Federacije s ciljem unaprjeđenja lokalnog djelovanja i dobrobiti zajednica u kojima udruge djeluju. Kao članovi CroMSIC-a, imali smo priliku sudjelovati na



Slika 17. Humanitarni koncert studenata medicine



Slika 18. Projekt Medvjedići hrabra srca

brojnim međunarodnim događajima i edukacijama te smo prepoznali važnost vršnjačke edukacije. Ovim smo projektom približili vršnjačku edukaciju našim i stranim studentima te im omogućili sudjelovanje u dvjema različitim radionicama kako bi stekli potrebna znanja i vještine, ali i razmijenili iskustva s kolegama iz cijelog svijeta potičući tako studentski aktivizam.

Na našim radionicama pod nazivom *Training New Trainers* i *Mental Health Essentials for Future Healthcare Professionals* sudjelovalo je 50 studenata koji su doputovali iz raznih dijelova Europe, Afrike i Azije. Radionica *Training New Trainers* ima za cilj opremiti polaznike osnovnim znanjem iz područja neformalne edukacije i vještinama potrebnim za planiranje i provedbu raznih radionica. Radionica *Mental Health Essentials for Future Healthcare Professionals* usmjerena je na edukaciju studenata iz područja mentalnog zdravlja te pružanje osnovnih vještina za zagovaranje i podizanje svijesti o ovom važnom području javnog zdravlja. Tijekom pet dana provedenih u Jelsi na otoku Hvaru studenti su imali priliku učiti, družiti se i sklapati nova prijateljstva. Svi edukatori također su bili studenti ili mladi liječnici koji su pretходно završili edukacije u inozemstvu i stekli

certifikate trenera IFMSA². Nakon završene radionice svi polaznici imaju mogućnost postati dio baze trenera IFMSA, što im omogućava da sudjeluju kao edukatori na sličnim projektima diljem Europe i svijeta².

Javnozdravstveni Journal club

Javnozdravstveni *Journal club* projekt je udruge pokrenut 2022. godine. Radi se o projektu kroz koji studenti predstavljaju i diskutiraju znanstvene radove na temu javnog zdravlja. Do sada je održano osam diskusija *Journal club* – dio online, a dio uživo. U svakom *Journal klubu* troje aktivnih sudionika prezentira po jedno istraživanje. Za svako je istraživanje predviđeno po 10 minuta predstavljanja – tako da prvih 30 minuta *Journal kluba* predstavlja prezentiranje istraživanja. Nakon toga moderator – član Odbora – započinje diskusiju s pasivnim sudionicima. Cilj je da kroz ovako interaktivan oblik rasprave studenti nauče nešto više o najnovijim radovima u području aktualnih tema u zdravstvu, vježbaju javni nastup i prošire svoje vidike. Neke od tema koje smo obradili jesu: umjetna sladila, higijena ruku, ekonomija u medicini, utjecaj oružanih sukoba na zdravlje, antimikrobna rezistencija, opioidna kriza, prenatalna



Slika 19. Studenti iz Hrvatske na razmjeni u Maroku

dijagnostika, povezanost pankreatitisa i blagdana. Ono što ističe veličinu projekta jest i činjenica da je međunarodno priznat od IFMSA (*International Federation of Medical Students Associations*) tako da studenti u svim dijelovima svijeta mogu pokrenuti sličan javnozdravstveni *journal klub* prema našim detaljnim opisima projekta².

Razmjene studenata

CroMSIC, kao članica Međunarodne udruge studenata medicine (IFMSA), aktivno sudjeluje u organizaciji i provedbi međunarodnih razmjena studenata medicine². Ova inicijativa omogućava studentima sudjelovanje u profesionalnim i znanstvenim razmjenama u trajanju od mjesec dana. Profesionalne razmjene namijenjene su studentima kliničkih godina, tijekom kojih im je omogućen odabir bolničkih odjela u stranim zemljama. S druge strane, znanstvene razmjene uključuju sudjelovanje u znanstvenim projektima u laboratorijima. Tijekom razmjena stranim studentima pruža se smještaj i jedan obrok dnevno, uz dodatnu podršku putem kontakt-osobe – hrvatskog studenta medicine. Osim toga, organizira se i društveni program koji obuhvaća turističke obila-

ske, degustaciju lokalnih specijaliteta, izlete i radionice. CroMSIC omogućuje studentima odabir destinacije za razmjenu temeljem bodova stečenih volontiranjem i sudjelovanjem u projektima unutar organizacije. Provođenje razmjena olakšavaju angažirani nacionalni i lokalni dužnosnici, koji sudjeluju u organizaciji razmjena kako za dolazne tako i za naše odlazne studente koji iz Hrvatske putuju diljem svijeta (Slika 19). Naše razmjene pružaju studentima medicine jedinstveno iskustvo profesionalnog rasta, međunarodna prijateljstva i nezaboravne životne trenutke koje su svi naši volonteri zaslužili za sav rad i trud koji ulažu kako bi naša udruga bila jedna od najbolje organiziranih studentskih udruga u Republici Hrvatskoj.

ZAKLJUČAK

Udruga CroMSIC predstavlja zavidnu razinu organizacije i unaprjeđenja javnog zdravlja te prednjači u edukaciji opće populacije, studenata i srednjoškolaca. Brojnim edukativnim projektima i inicijativama CroMSIC se ističe po svojoj predanosti širenju informacija o raznim zdravstvenim pitanjima. Suradnja s relevantnim institucijama,

poput Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Gradskog ureda za zdravstvo Grada Zagreba, dodatno jača utjecaj i kvalitetu projekata. Projekti udruge pristupaju ključnim temama na pristupačan i informativan način. CroMSIC također pruža podršku manje dostupnim ruralnim područjima, čime pokazujemo svoju posvećenost širenju dobrobiti javnog zdravstva. Uključenost u međunarodne razmjene i suradnja s Međunarodnom udrugom studenata medicine (IFMSA) omogućava našim članovima vrijedno iskustvo profesionalnog i osobnog rasta². CroMSIC se tako dokazuje kao važna organizacija koja ima pozitivan utjecaj na područje javnog zdravlja i edukacije, kako na lokalnoj tako i na međunarodnoj razini.

Zahvale

Želimo izraziti najiskreniju zahvalnost svima vama koji ste svojim nesebičnim angažmanom i predanim radom pridonijeli ostvarenju naših ciljeva u Udruzi CroMSIC. Vaša posvećenost i stručnost ključni su čimbenici uspjeha svih naših projekata.

Također, želimo se zahvaliti svojim dragocjenim vanjskim suradnicima, čije vrijedne sugestije i podrška obogaćuju naš rad i omogućuju nam da dosegnemo najviše standarde u djelovanju. Posebnu zahvalu upućujemo sponzorima i donatorima čija je podrška od neprocjenjive važnosti za provođenje naših projekata. Bez vaše velikodušnosti i vjere u našu misiju, mnogi od naših uspješnih projekata ne bi bili mogući.

Izjava o sukobu interesa: Autori izjavljuju kako ne postoji sukob interesa.

LITERATURA

1. Međunarodna udruga studenata medicine Hrvatska, CroMSIC [Internet]. [Cited 14 September 2023]. Available from: <https://cromsic.hr/hr/>.
2. International Federation of Medical Students Associations. [Internet]. [Cited 25 September 2023]. Available from: <https://ifmsa.org/>.
3. UNHCR, the UN Refugee Agency, UNHCR. [Internet]. [Cited 25 September 2023]. Available from: <https://www.unhcr.org/>.
4. CroMSIC YouTube. [Internet]. [Cited 25 September 2023]. Available from: <https://www.youtube.com/@CroMSIC92>.